

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ЕНДОКРИННОЇ ПАТОЛОГІЇ
ІМ. В.Я. ДАНИЛЕВСЬКОГО НАМН УКРАЇНИ»**

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

«АВТОІМУННІ ЕНДОКРИННІ ЗАХВОРЮВАННЯ»

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень

Ступінь, що присвоюється: доктор філософії

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Спеціальність: 222 Медицина

Спеціалізація (ОНП): Ендокринологія

Тип дисципліни: вибіркова

Викладач: Караченцев Юрій Іванович, академік НАМН України, доктор медичних наук, професор, радник при дирекції ДУ “Інститут проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України”, завідувач відділу ендокринної хірургії, лікар-хірург відділення хірургічної ендокринології та гінекології.

Графік консультацій: вівторок, з 15:00 до 16:00.

Анотація: навчальна дисципліна «Автоімунні ендокринні захворювання» є вибірковою дисципліною для здобувачів рівня доктор філософії 4-го семестру другого року підготовки. Дане формування проводиться в результаті засвоєння здобувачами змісту освітньо-професійної програми, за якою проводиться освітній процес, і спрямовано на вивчення патогенезу автоімунних захворювань. Підсумковий контроль – залік.

Метою навчальної дисципліни є підготовка здобувачів наукового ступеня доктор філософії з метою оволодіння ними поглибленими професійними знаннями, науковим і культурним кругозором рівня здобувача наукового ступеня доктора філософії, отримання студентами знань про патогенез автоімунних захворювань, ступені ризику щодо цих захворювань та сучасним станом розвитку наукової літератури за обраною спеціалізацією.

Компетентності, які формуються у здобувача освіти в процесі вивчення дисципліни:

- Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі клінічної ендокринології, застосовувати методологію наукової діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність.

- Здатність до науково-професійного самовдосконалення, розвитку індивідуальних здібностей.

- Здатність до абстрактного мислення, освоєння, системного аналізу і критичного осмислення нових знань в предметній та міжпредметних галузях.

- Здатність до ініціювання та виконання наукових досліджень на основі системного наукового світогляду.

- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

- Здатність до ефективної комунікації у професійному середовищі, з широким академічним товариством та громадськістю у національному та міжнародному контексті.

- Здатність до розробки, прогнозування та управління проектами.

- Здатність працювати у групі та до міжособистісної взаємодії.

- Здатність оволодіти основними інформаційними технологіями, способами та засобами одержання, збереження, обробки та аналізу інформації, навичками патентно-інформаційних досліджень, захисту прав інтелектуальної власності.

- Здатність дотримуватись морально-етичних правил поведінки, розуміти рівні можливості в професійній діяльності, а також дотримуватись академічної доброчесності, характерних для учасників академічного середовища.

- Здатність ініціювати, розробляти та реалізувати дослідницько-інноваційні проекти, включаючи власні дослідження.

- Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку та інші сектори суспільства.

- Здатність планувати та організовувати роботу дослідницьких колективів, керувати проектами у галузі клінічної ендокринології, лідерство у керуванні колективом, керуючись принципами професійної етики.

Результати навчання, досягнення яких забезпечує дисципліна:

- Виявляти невирішені проблеми клінічної ендокринології, формувати питання та визначати шляхи їх рішення

- Розробляти дизайн та план наукового дослідження.

- Отримувати, аналізувати, оцінювати та використовувати ресурси, що мають відношення до вирішення наукових проблем і задач ендокринології.

- Впроваджувати результати наукових досліджень у науковий, освітній процес та суспільство.

- Застосовувати сучасні інформаційні та біологічні технології у професійній діяльності.
- Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами.
- Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Пререквізити: «Академічна доброчесність, інтелектуальна власність, авторське право», «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності», «Методологія та методи наукового аналізу, управління науковою діяльністю», «Професійна та наукова етика».

Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ECTS; 90 годин, з яких 30 аудиторних годин (8 годин лекцій, 22 – практичні), 60 годин - самостійна робота.

Форма навчання: очна, дистанційна

Структура та зміст навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми, зміст	Вид занять	Кількість годин
1	Імуноендокринологія як нова медико-біологічна дисципліна. Найбільш перспективні напрямки імуноендокринології.	лекція	2
2	Ендокринна регуляція імунної відповіді. Дві альтернативні групи гормональних чинників	лекція	2
3	Тимус — центральний орган імунної системи. Ендокринна функція тимуса при ендокринопатіях	лекція	2
4	Патогенез автоімунних захворювань ендокринних органів. Групи автоімунних захворювань	лекція	2
5	Гормональне пригнічення імунної системи: кортикостероїди, адренкортикотропний гормон (АКТГ), андрогени, естрогени і гестагени	практичне	2
6	Стимуляція імунологічних реакцій: соматотропний гормон (СТГ), тироксин, тиреотропний гормон (ТТГ), інсулін, пролактин і прогестерон.	практичне	2
7	Автоімунні порушення: роль спадковості, стану імунної системи і навколишнього середовища.	практичне	2
8	Автоімунна природа цукрового діабету 1 типу.	практичне	2
9	Визначення діабетичних аутоантитіл. Апоптоз.	практичне	2
10	Автоімунні захворювання щитоподібної залози.	практичне	2
11	Визначення антитіл до рецепторів тиреотропного гормону (ТТГ), тиреоїдної пероксидази (ТПО) і тиреоглобуліну (ТГ).	практичне	2
12	Досягнення та перспективи лікування автоімунних захворювань ендокринних органів.	практичне	2

13	Клітинна терапія автоімунних захворювань	практичне	2
14	Профілактичні заходи для зниження автоімунних захворювань.	практичне	2
15	Підсумковий контроль		2

Система контролю та оцінювання

Успішність засвоєння дисципліни оцінюється за 100-бальною шкалою, яка складається з поточного контролю теоретичної підготовки, самостійної роботи (максимально 60 балів) та результатів підсумкового модульного контролю, який проводиться на останньому занятті (максимально 40 балів). Мінімальна кількість балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти при поточному контролі – 36 балів, за результати підсумкового модульного контролю – 24 бали. Поточний контроль засвоєння тем здійснюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей шляхом усного опитування, тестового, письмового контролю. До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік, що проходить у формі усного опитування та проводиться на останньому занятті з дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		залік
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	F	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
1-34	FX	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Політика дисципліни: дотримання вимог академічної доброчесності, активна участь здобувача у дискусіях на заняттях, неприпустимість запізнення на заняття. Відвідування аудиторних занять є обов'язковим, пропущені заняття підлягають відпрацюванню.

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедійне обладнання, персональні комп'ютери, що мають доступ до мережі Інтернет, доступ до баз даних.

Рекомендована література

Основна література

1. Тронько, М. Д. Імуноендокринологія: основні досягнення, проблеми і перспективи / М. Д. Тронько, Г. А. Замотаєва // Внутрішня медицина. - 2007. - № 3. - С. 7-14.
2. Ендокринологія : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / [П. М. Боднар, Г. П. Михальчишин, Ю. І. Комісаренко та ін.] ; за ред. П. М. Боднара ; Нац. акад. мед. наук України. - 4-ге вид., оновлене та допов. - Вінниця : Нова книга, 2017. - 500 с.
3. Ендокринологія: навч. посіб. для студ. вищ. мед. закладів / за ред. проф. П. М. Боднара. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 360 с.
4. Аббас, А. К. Основи імунології: функції та розлади імунної системи. 6-е видання / А. К. Аббас, Е. Г. Ліхтман, Ш. Піллай. - К. : Медицина, 2020. - 328 с.
5. Ляховський, В. І. Клінічна імунологія : навчальний посібник / В. І. Ляховський, Н. В. Ляховська, Т. В. Ахрамчук. – Полтава : Гаража, 2019. – 251 с.
6. Клінічна імунологія та алергологія : навчальний посібник / В. В. Чоп'як, Г. О. Потьомкіна, А. М. Гаврилюк та ін. – К. : Медицина, 2017. – 223 с.
7. Клінічна та лабораторна імунологія : підручник / Л. В. Кузнецова, В. Д. Бабаджан, В. М. Фролов та ін. – К. : Полиграф плюс, 2012. – 922 с.
8. Бажора, С. Ф. Клінічна імунологія та алергологія : підручник / С. Ф. Бажора. - Вінниця : Нова книга, 2014.

Додаткова література

1. Клінічна ендокринологія в схемах і таблицях. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2006. – 363 с.
2. Клінічна ендокринологія: підручник (ВНЗ III—IV р а.) / В. М. Хворостінка, В. М. Лісовий, Т. А. Моїсеєнко та ін. ; за ред. В. М. Хворостінки. – К. : Медицина, 2009. – 544 с.
3. Дитяча імунологія : підручник / Л. І. Чернишова, А. П. Волоха, Л. В. Костюченко та ін. ; за ред. Л. І. Чернишової, А. П. Волохи. - К. : Медицина, 2013. – 720 с.
4. Ляховський, В. І. Клінічна імунологія та алергологія : навчальний посібник / В. І. Ляховський, В. М. Бобирьов. – Полтава: Астроя, 2012. – 158 с.